

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4280/2022
Рев 20829/2023
Гзз1 2/2022
14.09.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., Република ..., чији је пуномоћник Јасна Николић, адвокат из ..., против туженог „Elnos BL“ ДОО предузеће за инжењеринг, консалтинг и трговину електроенергетске опреме Београд, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Душанка Мацура Аврамовић, адвокат из ..., ради заштите патента, одлучујући о ревизијама тужиље изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 98/19 од 31.01.2020. године и решења Апелационог суда у Београду Гж4 206/21 од 22.12.2021. године и о захтеву тужиље за заштиту законитости изјављеном против решења Апелационог суда у Београду Гж4 206/21 од 22.12.2021. године, у седници одржаној 14.09.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужиље изјављена против решења Апелационог суда у Београду Гж4 206/21 од 22.12.2021. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољен захтев тужиље за заштиту законитости изјављен против решења Апелационог суда у Београду Гж4 206/21 од 22.12.2021. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као неблагоприятна ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 98/19 од 31.01.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 415/10 од 27.12.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор пресуђене ствари. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за обезбеђење трошкова парничног поступка од стране тужиље. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је тужени намерно повредио право регистрованог патента бр. ... који је признат од стране Завода за интелектуалну својину Србије за проналазак под називом „...“ са правом првенства од 14.09.1998. године, чији је носилац права тужиља, тако

што је неовлашћено економски искоришћавао без дозволе тужиље производ израђен према проналаску заштићеном регистрованим патентом бр. ... тужиље, при чему је пласирани производ на себи имао преварно утиснуту ознаку ..., а који је почев од 07.11.2002. године до 01.01.2013. године ставио у промет и употребљавао на територији Републике Србије. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да изреку ове пресуде објави у дневном листу „Политика“ о свом трошку, као и захтев тужиље за накнаду трошкова поступка. Ставом петим изреке, обавезана је тужиља да туженом на име трошкова поступка плати 2.151.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж4 98/19 од 31.01.2020. године, ставом првим изреке одбијене су, као неосноване жалбе странака и потврђена првостепена пресуда у ставу трећем, четвртм и петом изреке. Ставом другим изреке, укинута је решење првостепеног суда П4 415/10 од 12.02.2019. године, којим је обавезана тужиља да судском вештаку накнади трошкове вештачења од 69.328,00 динара и предмет враћен истом суду на поновни поступак. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Решењем Вишег суда у Београду П4 415/10 од 16.07.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је, као неоснован предлог тужиље за понављање поступка поднет 04.06.2020. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужиља да туженом на име трошкова поступка плати 45.000,00 динара.

Решењем Апелационог суда у Београду Гж4 206/21 од 22.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужиље и потврђено првостепено решење од 16.07.2021. године. Ставом другим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка по правном леку.

Тужиља је против правноснажне пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 98/19 од 31.01.2020. године изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Против правноснажног решења Апелационог суда у Београду Гж4 206/21 од 22.12.2021. године тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, као и захтев за заштиту законитости, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 5) ЗПП.

Врховни суд је испитао побијано решење Апелационог суда у Београду Гж4 206/21 од 22.12.2021. године применом члана 412. у вези члана 399. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 125/04, 111/09), који се у овом поступку примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11), и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана

361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према стању списка, пресудом Апелационог суда у Београду Гж4 98/19 од 31.01.2020. године, потврђена је пресуда Вишег суда у Београду П4 415/10 од 27.12.2018. године у ставу трећем и четвртном изреке, којим је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се утврди да је тужени намерно повредио право регистрованог патента бр. ... који је признат од стране Завода за интелектуалну својину Србије за проналазак „кодирана ...“ са правом првенства од 14.09.1998. године чији је носилац права тужиле, тако што је неовлашћено економски искоришћавао без дозволе тужиле производ израђен према проналаску заштићеном регистрованим патентом бр. ... тужиле, при чему је пласирани производ на себи имао преварно утиснуту ознаку ..., а који је почев од 07.11.2002. године до 01.01.2013. године стављао у промет и употребљавао на територији Републике Србије и тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да изреку пресуде објави у дневном листу „Политика“ о свом трошку.

Тужиле је 04.06.2020. године поднела предлог за понављање правноснажно окончаног поступка на основу члана 422. став 1. тачка 1), 4) и 9) ЗПП, са образложењем да је њен пуномоћник 28.05.2020. године извршио увид у списе и уочио да су узорци, који су презентирани од стране судског вештака, необележени, противно налазу и мишљењу, да су једини докази без слика, фотографија тих узорака, упоредног приказа производа у промету малог патента и патента, да се ти узорци у три примерка налазе у провидној, захефтаној кутијици са налепницом. Даље је навела, да имајући у виду да егзистирају необележени узорци, који су били предмет вештачења, да необележени узорци представљају нов доказ који јој није био познат, те да постоји разлог за понављање поступка. Тужиле је у предлогу указала да постоје нове чињенице, које се тичу оспоравања вештачења извршеног у првостепеном поступку, о чему је у прилогу доставила налаз и мишљење судског вештака за ауторско пројектовање Татјане Димитријевић од 01.06.2020. године.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови одлучили када су одбили, као неоснован предлог тужиле за понављање поступка, правилном применом члана 422. став 1. тач. 1), 4) и 9) ЗПП.

Чланом 422. став 1. ЗПП прописано је да поступак који је одлуком суда правноснажно завршен може се по предлогу странке поновити: ако којој странци незаконитим поступањем, а нарочито пропуштањем достављања, није била дата могућност да расправља пред судом (тачка 1); ако се одлука суда заснива на исправи која је фалсификована или у којој је оверен неистинит садржај (тачка 4), ако странка сазна за нове чињенице или нађе или стекне могућност да употреби нове доказе на основу којих је за странку могла бити донета повољнија одлука да су те чињенице и докази били употребљени у ранијем поступку (тачка 9).

Из напред наведеног следи да је предлог за понављање поступка ванредни правни лек против правноснажне одлуке чија је сврха отклањање најтежих повреда одредаба парничног поступка, као и одређених недостатака у погледу чињеничног утврђења на коме је заснована одлука која се предлогом побија. Овај ванредни правни

4

лек има за циљ да се у поступку покренутим предлогом после наступања правноснажности, неправилна односно незаконита судска одлука укине, да се поново расправе спорна питања и донесе правилна и законита одлука.

По оцени Врховног суда, када се има у виду напред наведено, односно цитиране одредбе Закона о парничном поступку, разлоге на којима је заснован предлог за понављање поступка и стање списка, правилан је закључак нижестепених судова да у овом случају нису испуњени услови за понављање поступка.

Наиме, према члану 422. став 1. тачка 1) ЗПП, поступак који је одлуком суда правноснажно завршен може се по предлогу странке поновити ако којој странци незаконитим поступањем, а нарочито пропуштањем достављања, није била дата могућност да расправља пред судом, па када се има у виду ова одредба Закона о парничном поступку и стање списка, да је тужилци све време трајања поступка омогућено да расправља пред судом, како позивањем на заказана рочишта, тако достављањем поднесака супротне стране, достављањем налаза и мишљења судског вештака и свих изјашњења судског вештака, то следи да нису испуњени услови за понављање поступка прописани овом одредбом.

Нису испуњени ни услови за понављање поступка прописани чланом 422. став 1. тачка 4) ЗПП, јер овом одредбом, као разлог за понављање поступка прописана су кривична дела која су утицала на доношење одлуке којом је поступак правноснажно завршен. Ови разлози се по правилу доказују правноснажном пресудом донетом у кривичном поступку којом је утврђено кривично дело, али се ова кривична дела могу доказати у парничном поступку, ако је поступак обустављен због тога што је окривљени умро, или је оболео од трајног душевног обољења, или ако постоје околности због којих се поступак не може покренути, а у овом случају није доказано да је одлука суда заснована на исправи која је фалсификована или у којој је оверен неистинит садржај.

Тврдња тужилце да су узорци, који су презентирани од стране судског вештака необележени, не представља разлог за понављање поступка прописан чланом 422. став 1. тачка 9) ЗПП, јер се не ради о новој чињеници, с обзиром на то да из списка произлази да је пуномоћник тужилце присуствовао вештачењу, да је био присутан и на рочиштима на којима се судски вештак изјашњавао у вези датог налаза и мишљења, као и датих примедби, а и више пута је у току поступка вршио увид у списе. Тужилца разлог за понављање поступка заснива и на оспоравању налаза и мишљења судског вештака, у коју сврху је приложила налаз и мишљење судског вештака Татјане Димитријевић, међутим, овај налаз и мишљење не представља нов доказ у смислу члана 422. став 1. тачка 9) ЗПП, јер нова чињеница је разлог за понављање поступка у смислу напред наведеног члана само ако је постојала за време трајања поступка, до оне фазе до када је могла бити употребљена, али странка за њу није знала или због других разлога није могла да је употреби.

Из изнетог следи да нису испуњени услови за понављање правноснажно завршеног поступка прописани чланом 422. став 1. тач. 1), 4) и 9) ЗПП, из којих је разлога захтев тужилце за понављање правноснажно завршеног поступка правилно

5

одбијен као неоснован, а ревизијом се неосновано указује на погрешну примену материјалног права. Осим тога, када се има у виду садржина предлога за понављање поступка, следи да тужила подношењем овог ванредног правног лека износи примедбе на налаз и мишљење судског вештака, што није могуће у поступку по овом ванредном правном леку.

Са напред наведених разлога Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке, на основу члана 405. став 1. у вези члана 412. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености захтева за заштиту законитости на основу члана 421. став 2. ЗПП, Врховни суд је утврдио да изјављени захтев није дозвољен.

Чланом 417. ЗПП, прописано је да јавни тужилац може подићи захтев за заштиту законитости због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 5. овог закона. Чланом 361. став 2. тачка 5) ЗПП, прописано је да битна повреда одредаба парничног поступка увек постоји ако је противно одредбама овог закона суд засновао своју одлуку на недозвољеним располагањима странака (члан 3. став 3). Чланом 3. став 3. ЗПП, прописано је да суд неће дозволити располагање странака која су у супротности са принудним прописима, јавним поретком и правилима морала.

Чланом 418. ЗПП, прописано је да уколико јавни тужилац не подигне захтев за заштиту законитости у роковима предвиђеним законом, странка која је поднела предлог, овлашћена је да у року од 30 дана од дана пријема обавештења да јавни тужилац неће изјавити захтев за заштиту законитости сама изјави овај правни лек.

Недозвољено располагање странака сагласно члану 3. став 3. ЗПП представља искључиво процесни институт који се везује за понашање странака у време трајања парнице и на одлуку која је заснована на њиховој диспозицији (одрицање од захтева, признање захтева и поравнање), а не ако је одлука заснована на писменим или усменим доказима, изведеним у поступку. Понашање странака које претходи парници расправља се кроз чињенично стање или материјално право, што није разлог за изјављивање овог ванредног правног лека.

С обзиром на то да суд није везан правном квалификацијом разлога које је странка навела у захтеву, Врховни суд је утврдио да у овм случају нису испуњени услови за изјављивање захтева за заштиту законитости, иако се тужила у захтеву формално позвала на законске разлоге за изјављивање овог ванредног правног лека. Тужила се само формално позвала на битну повреду из члана 361. став 2. тачка 5) ЗПП, а у суштини указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, што није законом прописан разлог за изјављивање овог ванредног правног лека. Стога, формално позивање тужиле на законом дозвољен разлог за изјављивање захтева за заштиту законитости, захтев не чини дозвољеним.

Имајући у виду да спорно решење није донето на диспозицији странака (одрицање од захтева, признање захтева и поравнање), то исто није засновано на

6

недозвољеним располагањима странака из члана 3. став 3. ЗПП, па нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 5) ЗПП.

Обавештење надлежног јавног тужиоца странкама у смислу члана 418. ЗПП, да се саме могу користити овим ванредним правним леком, не може бити основ за изјављивање захтева за заштиту законитости из разлога који нису прописани чланом 417. ЗПП.

На основу члана 421. у вези члана 404. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Врховни суд је испитао благовременост изјављене ревизије против пресуде Апелационог суда у Београду Гж4 98/19 од 31.01.2020. године у смислу члана 394. став 1. и 404. ЗПП и утврдио да је ревизија неблаговремена.

Чланом 394. став 1. ЗПП прописано је да против правноснажне пресуде донесене у другом степену, странке могу изјавити ревизију у року од 30 дана од дана достављања преписа пресуде. Чланом 401. став 1. ЗПП, прописано је да неблаговремену, непотпуну и недозвољену ревизију, осим из члана 389. овог закона, одбациће решењем председник већа првостепеног суда, без одржавања рочишта, а чланом 404. тог закона да неблаговремену, непотпуну или недозвољену ревизију одбациће ревизијски суд решењем ако то, у границама својих овлашћења (члан 401), није учинио првостепени суд.

Из доставнице у списима утврђено је да је побијано другостепену пресуду пуномоћник тужиле примио 16.03.2020. године, а да је ревизија изјављена 04.06.2020. године, по истеку рока од 30 дана од достављања преписа пресуде, са којих разлога је ревизија тужиле неблаговремена у смислу цитираних законских одредби.

Са наведених разлога Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке, на основу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о захтеву туженог за накнаду трошкова састава одговора на ревизију, на основу члана 154. ЗПП, Врховни суд је одбио захтев, јер је утврдио да ти трошкови нису били потребни ради вођења ове парнице и одлучио као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић